

Dosarul nr. 3r-79/24
2-19155851-01-3r-27032024

Prima instanță - (Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani) L. Holevițcaia
Instanța de apel - (Curtea de Apel Chișinău) V. Negru, I. Dutca, E. Palanciuc

D E C I Z I E

15 mai 2024

mun. Chișinău

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător

Judecători

Stela Procopciuc

Diana Stănilă

Ion Malanciuc

examinând recursul declarat de avocatul Liubomir Dudulica în numele și interesele Liubei Sandu,

în cauza de contencios administrativ intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Victor Florea și Zinovia Florea împotriva Consiliului și Primăriei orașului Durlești, terți Instituția Publică „Agenția Servicii Publice” și Liuba Sandu, cu privire la anularea actului administrativ,

împotriva încheierii din 24 ianuarie 2024 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

Reclamanții Victor Florea și Zinovia Florea au depus cerere de chemare în judecată împotriva Consiliului și Primăriei orașului Durlești, terți IP „Agenția Servicii Publice” și Liuba Sandu, cu privire la anularea actului administrativ.

Prin hotărârea din 07 aprilie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, s-a admis acțiunea în contencios administrativ intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Victor Florea și Zinovia Florea împotriva Consiliului și Primăriei orașului Durlești, terți IP „Agenția Servicii Publice” și Liuba Sandu, cu privire la anularea actului administrativ individual defavorabil. S-a anulat decizia Consiliului or. Durlești nr.3.21 din 13 iulie 2020, prin care s-a anulat decizia Consiliului or. Durlești nr.8.6.1 din 20 decembrie 2018 „Cu privire la formarea bunului imobil”.

La 12 octombrie 2023, avocatul Liubomir Dudulica, acționând în numele și interesele Liubei Sandu, a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii din 07 aprilie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, solicitând repunerea în termen a apelului, casarea hotărârii și emiterea unei decizii noi de respingere a acțiunii.

Prin încheierea din 24 ianuarie 2024 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins cererea depusă de către avocatul Liubomir Dudulica în interesele Liubei Sandu, cu privire la repunerea în termen a apelului declarat, ca neîntemeiată.

S-a declarat inadmisibil apelul depus de către avocatul Liubomir Dudulica în interesele Liubei Sandu împotriva hotărârii din 07 aprilie 2023 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani.

La 19 martie 2024, avocatul Liubomir Dudulica, în numele și interesele Liubei Sandu, a declarat recurs împotriva încheierii din 24 ianuarie 2024 a Curții de Apel Chișinău, solicitând repunerea în termenul de atac și anularea încheierii.

În motivarea recursului, a invocat că încheierea contestată este neîntemeiată.

Consideră că instanța de apel incorect a examinat cererea de repunere în termenul de declarare a apelului în lipsa părților, fiind privat de dreptul la apărare. Nici Codul administrativ, nici Codul de procedura civila, nu conțin prevederi care ar permite instanței de judecată examinarea cererii de repunere în termen în lipsa părților, în speță, instanța de apel eronat aplicând prevederile legii. Or, inadmisibilitatea acțiunii sau a apelului ca depus tardiv poate fi declarată doar după constatarea omiterii termenului și respingerea cererii de repunere, examinată în ședința de judecată cu participarea părților.

La caz, a menționat că la fila dosarului 103 este anexată scrisoarea de expediere a hotărârii din 07 aprilie 2023 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani, însă, aceasta a fost expedită la o adresă greșită - adresa Primăriei Durlești. Din acest motiv, Liuba Sandu nu a recepționat hotărârea.

Potrivit art. 191 alin. (5) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție soluționează cererile de recurs împotriva hotărârilor, deciziilor și încheierilor curții de apel.

Conform art. 241 alin. (1) din Codul administrativ, încheierile primei instanțe și ale instanței de apel pot fi contestate cu recurs, separat de hotărâre, în cazurile prevăzute de prezentul cod și de alte legi.

Potrivit art. 242 din Codul administrativ, recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de judecată care a emis încheierea contestată transmite neîntârziat recursul împotriva încheierii judecătorești împreună cu dosarul judiciar instanței competente să soluționeze recursul.

La caz, instanța de recurs constată că copia încheierii din 24 ianuarie 2024 a Curții de Apel Chișinău a fost notificată reprezentantului apelantei/recurenteii Liuba Sandu, avocatului Liubomir Dudulica, la 05 martie 2024 (vol. II, f.d.139), iar cererea de recurs a fost declarată la 19 martie 2024 (vol. II, f.d.145-146), în termen.

În conformitate cu art. 243 alin. (2) din Codul administrativ, instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, instanța competentă poate cita participanții la proces.

Curtea Supremă de Justiție a notificat intimaților copia recursului depus de avocatul Liubomir Dudulica, în numele și interesele Liubei Sandu, însă, referințe nu au fost depuse.

În conformitate cu art. 243 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă una dintre următoarele decizii: respinge recursul.

Examinând recursul depus, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că acesta urmează a fi respins, cu menținerea încheierii contestate, din considerentele ce succed.

În conformitate art. 232 alin. (1) din Codul administrativ, apelul se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată în termen de 30 de zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de judecată care a emis hotărârea contestată transmite neîntârziat apelul împreună cu dosarul judiciar, după motivarea hotărârii, instanței de apel.

În conformitate cu art. 236 alin. (1) și alin. (2) lit. d) din Codul administrativ, instanța de apel examinează din oficiu admisibilitatea apelului. Dacă este inadmisibil, apelul se declară ca atare printr-o încheiere susceptibilă de recurs. Apelul se declară inadmisibil în special când apelul a fost depus după expirarea termenului stabilit la art.232 alin.(1).

În același timp, potrivit art. 232 alin. (1) din Codul administrativ, apelul se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată în termen de 30 de zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de judecată care a emis hotărârea contestată transmite neîntârziat apelul împreună cu dosarul judiciar, după motivarea hotărârii, instanței de apel.

Conform art. 65 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, dacă o persoană, din motive independente de voința ei, nu a putut respecta un termen legal, atunci, la cerere, ea poate fi repusă în termen. Culpă unui reprezentant legal sau împuternicit se atribuie reprezentatului.

Cererea de repunere în termen se depune în termen de 15 zile de la înlăturarea impedimentului. La cerere se anexează probele care confirmă faptele pe care aceasta se întemeiază și, suplimentar, se recuperează acțiunile omise.

În conformitate cu art. 237 din Codul administrativ, prevederile art.65 alin.(1)–(3) și (5) se aplică corespunzător pentru repunerea în termenul de apel și în termenul de prezentare a motivării apelului.

Încheierea instanței de apel prin care este respinsă cererea de repunere în termenul de apel sau în termenul de prezentare a motivării apelului poate fi contestată cu recurs.

Cu referire la prevederile legale enunțate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că la caz dispozitivul hotărârii Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani a fost pronunțat la data de 07 aprilie 2023.

La 12 octombrie 2023, avocatul Liubomir Dudulica, în interesele Liubei Sandu, a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii din 07 aprilie 2023 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani, solicitând repunerea în termen a apelului, din motiv că apelanta nu a participat la examinarea cauzei și nu a recepționat hotărârea după pronunțare, luând cunoștință cu conținutul acesteia doar la data de 12 octombrie 2023, după ce la data de 09 octombrie 2023 la domiciliul său s-au prezentat angajații IP „Agenția Servicii Publice” și ai Primăriei or. Durlleşti pentru efectuarea măsurărilor și, verbal, i-au comunicat despre existența hotărârii.

Prin încheierea din 24 ianuarie 2024, Curtea de Apel Chișinău, a respins cererea depusă de către avocatul Liubomir Dudulica în interesele Liubei Sandu, cu privire la repunerea în termen a apelului ca neîntemeiată și a declarat inadmisibil apelul, în temeiul art.236 alin. (1) și alin. (2) lit. d) din Codul administrativ.

Instanța de apel a reținut că cererea cu privire la repunerea în termen este neîntemeiată și neprobată. Apelanta nu a demonstrat imposibilitatea depunerii apelului în termen de 30 zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră încheierea recurată legală și întemeiată.

Or, în prezenta cauză termenul de 30 zile acordat de lege pentru depunerea apelului de către parte a expirat la data 08 mai 2023.

Instanța de recurs reiterează că termenul de declarare a apelului poate fi restabilit, dacă persoanele îndreptățite prezintă probe veridice, ce ar confirma imposibilitatea declarării apelului în termen.

La cazul din speță, instanța e recurs menționează că, potrivit procesului-verbal (f.d.48), recurenta Liuba Sandu a fost prezentă la ședința de judecată din 31 ianuarie 2022, astfel că, aceasta urma să manifeste un comportament activ și să se intereseze despre derularea dosarului.

Conform art. 24 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, participanții la procedura administrativă și procedura de contencios administrativ trebuie să își exercite drepturile și să își îndeplinească obligațiile cu bună-credință, fără a încălca drepturile procesuale ale altor participanți.

Participantul care își exercită drepturile procesuale în mod abuziv și nu își îndeplinește obligațiile procesuale cu bună-credință răspunde potrivit legii pentru prejudiciile materiale și morale cauzate.

Contrar acestor prevederi legale, Liuba Sandu nu a depus diligența necesară în vederea exercitării căii de atac în termen și nici nu a prezentat motive întemeiate de repunere în termen.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă a reiterat că ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protejarea drepturilor sale de acces la instanță (a se vedea cauzele Van Harn vs. Germania, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007).

În cauzele Ceachir contra Moldovei din 15 ianuarie 2008 și Melnic contra Moldovei din 14 noiembrie 2006, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a notat că, prin neaducerea vreunui motiv pentru prelungirea termenului de depunere de către pârâți a unui act procedural, instanțele judecătorești naționale încalcă drepturile reclamantilor la un proces echitabil.

Tot aici, instanța de recurs accentuează că potrivit legislației în vigoare, sancțiunile procedurale vizează atât actele de procedură ale instanței judecătorești, ale participanților la proces, cât și ale persoanelor legate de activitatea acestora și în funcție de prevederile legii, constau în anularea actului procedural defectuos, în decăderea din drepturi pentru neîndeplinire în termen a actului de procedură, în obligația de a completa sau a reface actul îndeplinit cu nerespectarea legii, în restabilirea în drepturile încălcate, în aplicarea amenzii judecătorești, în alte măsuri prevăzute de lege.

Exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, cărora li se subsumează și instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

Așadar, argumentele invocate în cererea de recurs sunt neîntemeiate și nu constituie temei de anulare a încheierii recurate, care este compatibilă cu

respectarea garanțiilor unui proces echitabil în sensul art.6 din CEDO. Or, de la momentul ultimei participări la ședința de judecată (31 ianuarie 2022) până la depunerea cererii de apel (12 octombrie 2023) au trecut peste 20 de luni, perioadă prea îndelungată pentru a se putea afirma de către recurentă că a fost exercitată cu bună diligență obligația de a se informa periodic care este soarta dosarului la care este parte.

În astfel de circumstanțe, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră corectă soluția instanței de apel privind respingerea cererii de repunere în termen a apelului și privind declararea apelului inadmisibil.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează asupra respingerii recursului declarat de avocatul Liubomir Dudulica în numele și interesele Liubei Sandu și menținerii încheierii din 24 ianuarie 2024 a Curții de Apel Chișinău.

În conformitate cu art. 243 alin. (1) lit. b) și alin. (2) din Codul administrativ, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de avocatul Liubomir Dudulica în numele și interesele Liubei Sandu și se menține încheierea din 24 ianuarie 2024 a Curții de Apel Chișinău, în cauza de contencios administrativ intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Victor Florea și Zinovia Florea împotriva Consiliului și Primăriei orașului Durlăști, terți Instituția Publică „Agenția Servicii Publice” și Liuba Sandu, cu privire la anularea actului administrativ.

Decizia este irevocabilă.

Președintele completului,

judecătorul

Stela Procopciuc

judecătorii

Diana Stănilă

Ion Malanciuc